

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ІМЕНІ СТЕФАНА БАТОРІА
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції)

21-22 лютого 2023 р.

Одеса ОНЕУ 2023

**Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку»
(м. Одеса, 21-22 лютого 2023 р.) Одеса: ОНЕУ, 2023. 225 с.**

У збірник увійшли тези доповідей учасників конференції, які відповідають тематиці конференції та містять науково-методичні розробки з питань забезпечення якості вищої освіти.

У рамках роботи конференції представлені такі тематичні напрями:

- 1) ефективний менеджмент освітньої діяльності та інтелектуалізація праці науково-педагогічних працівників для забезпечення якості вищої освіти;**
- 2) студентоцетрований підхід у навчанні: сучасні методики викладання, засоби та методи досягнення програмних результатів навчання;**
- 3) інноваційні моделі розвитку науково-педагогічної компетентності викладачів у системі вищої освіти;**
- 4) діджиталізація систем та технологій навчання в закладах вищої освіти в сучасних умовах.**

Тези друкуються в авторській редакції.

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТЬНОГО ПРОСТОРУ

Стрімкий розвиток та вплив цифрових технологій на всі сфери життєдіяльності людини в Україні та світі зумовлює й постійні трансформаційні процеси у цих сферах. Тривалість пандемії Covid-19 поставила перед світом нові виклики й вимоги. Відбулася поступова, але стрімка оновлена цифровізація нашого життя, цифровізація людини, для якої інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємним компонентом її буття.

Пандемія стала переломним моментом у розвитку вітчизняних освітніх технологій. На зміну інформатизації та комп'ютеризації освітній простір отримав стрімкий розвиток діджиталізації. Проте діджиталізація освіти як інноваційний процес мав місце ще до початку пандемії. Так, у 2015 році це був один із головних трендів у європейському освітньому просторі, зокрема вищої освіти. Наразі це питання набуло ще більшої актуальності у зв'язку із початком війни в Україні.

Поняття діджиталізації трактують як «переведення в цифровий формат і самого інформаційного наповнення системи освіти, і комунікацій у її межах» [1, с. 140]. Вона спрощує доступ до інформації, змінює організацію та структуру навчального процесу.

У 2021 році Міністерство освіти і науки України особливу увагу приділило впровадженню Концепції цифрової трансформації освіти і науки та на початку цього ж року презентувало план діджиталізації, що передбачав ряд кроків, пріоритетними серед яких були:

- затвердження Концепції цифрової трансформації освіти і науки України;
- забезпечення учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами;
- створення умов, які сприятимуть підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників з інформаційно-цифрової компетентності;
- забезпечення функціонування програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»);
- запуск інформаційної системи управління професійною (професійно-технічною) освітою (EMIS);
- модернізація Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО);
- створення онлайн-платформи для комунікації між учасниками інноваційного процесу («Наука та бізнес»);
- запуск проекту SELFIE у пілотних школах і закладах професійної освіти – платформа для самооцінки закладами освіти стану своєї цифрової готовності;
- приєднання до процесів створення та розбудови Європейської хмари відкритої науки (EOSC);
- удосконалення та наповнення контентом платформи «Всеукраїнська школа онлайн» [2].

Трагічний 2022 рік став великим випробуванням для всіх українців. Дуже важливо було в цей період не зупинитися, а продовжити розвивати, окрім інших життєво важливих галузей, й освітню та наукову галузі. І саме завдяки діджиталізації вдалося швидко відновити освітній процес, продовжити наукову діяльність.

Під час Світового освітнього форуму 2022 Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет знову наголосив на важливості інфраструктурної підтримки галузі освіти та цифрової підтримки. Серед ряду запланованих проєктів розбудови та відновлення Міністр назвав розбудову Всеукраїнської школи онлайн, а також створення цифрового освітнього паспорту українця із систематизованою інформацією про здобутки і здібності здобувача освіти, що, в

свою чергу, допоможе роботодавцям у пошуку компетентних і мобільних працівників [3].

Отже, діджиталізація є пріоритетним напрямом модернізації вітчизняної системи освіти. Процес цифрової трансформації освітнього простору триває та потребує постійної підтримки та оновлення.

На нашу думку, найсильнішого впливу від діджиталізації зазнає саме вища освіта, і це великий виклик для всієї системи в цілому і кожного її учасника окремо. Діджиталізація допомагає зміцненню зв'язків та покращенню співпраці між адміністрацією вишів, науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти.

Варто зазначити, що діджиталізація вищої освіти, й освітньої системи загалом, сприяє:

- збільшенню ефективності роботи адміністративного апарату;
- безперервності навчального процесу й отримання освітніх послуг незалежно від причин, ситуацій, що виникли, та місця перебування;
- оцифруванню всієї друкованої інформації, цифровій трансмісії даних, що забезпечує швидкий доступ, пошук, обмін;
- налагодженню співпраці із зарубіжними закладами освіти, а саме: прискоренню передачі інформації, покращенню обміну практичним досвідом між вітчизняними та іноземними викладачами, керівництвами вищих навчальних закладів;
- окращенню комунікації між учасниками освітньої системи, зокрема й пришвидшенню зворотного зв'язку для всіх учасників освітнього процесу;
- оновленню навчально-методологічної системи вищої освіти;
- формуванню нових компетенцій як основи підготовки компетентного фахівця з урахуванням сучасних реалій;
- скороченню витрат вищих навчальних закладів, зокрема на опалення корпусів та інші комунальні послуги, та захисту довкілля тощо.

Інновації є створенням освіти майбутнього, розширенням освітніх кордонів, підвищенням рівня критичного мислення тощо. Серед основних векторів розвитку освіти можна виділити такі: швидкість, ентузіазм, мотивація, доступність матеріалів в режимі реального часу та міждисциплінарний контент.

Проте ці глобальні зміни потребують належного фінансування наукових програм і розвитку матеріально-технічної бази. Це було значною проблемою останні десятиліття, а війна ще більше ускладнила вирішення поставлених завдань.

Отже, діджиталізація є одним із провідних та найбільш перспективних напрямів у реформуванні системи вищої освіти. Інтенсивний розвиток цифрових технологій триває, створюючи нові й нові можливості, які людство не встигає опановувати у повному обсязі. Наразі діджиталізація суспільства та освітнього простору є загальноприйнятою ідеєю. Завдяки підтримці української освіти і науки від міжнародних партнерів реалізація запланованих Міністерством освіти і науки України є реальною.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Н.П., Боброва Н.О., Ганчо О.В., Зачепило С.В. Діджиталізація освіти: ризики й переваги. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю*, м. Полтава, 24 березня 2022 р. Полтава, 2022. С.139–140. http://epository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18543/1/Kovalenko_Didzhitelizaciya.pdf (дата звернення: 09.01.2023).

2. Шкарлет С.М. Цифрова трансформація освіти і науки є однією з ключових цілей МОН на 2021 рік. *Новини Міністерства освіти і науки України*, 04 лютого 2021 р., <https://mon.gov.ua/ua/news/cifrova-transformaciya-osviti-i-nauki-ye-odniyeyu-z-klyuchovih-cilej-mon-na-2021-rik-sergij-shkarlet> (дата звернення: 09.01.2023).

3. Шкарлет С.М. Жодна дитина не повинна страждати від зупинки чи призупинення освітнього процесу. *Новини Міністерства освіти і науки України*, 01 червня 2022 р., <https://mon.gov.ua/ua/news/zhodna-ditina-ne-povinna-strazhdati-vid-zupinki-chi-prizupinennya-osvitnogo-procesu-sergij-shkarlet> (дата звернення: 10.01.2023).